

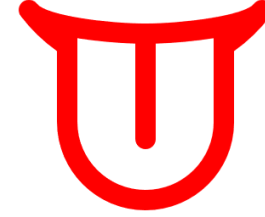
به نام خدای مهربان

هدیه‌های آسمانی پنجم

درس هشتم

دولنامه

مراقبت از زبان

انسان موجودی اجتماعی است و برای این که بتواند در کنار دیگران به خوبی زندگی کند، باید رفتار مناسبی داشته باشد و مراقب زبانش باشد؛ زیرا بسیاری از گناهان از زبان سرچشمه می گیرند.

خدا کسانی را که با دیگران به شایستگی رفتار می کنند، دوست دارد.

گناهانی که از زبان سرچشمه می‌گیرند

دروغ، تهمت، غیبت، خبرچینی، عیب جویی از دیگران و دادن لقب‌های بد به دیگران، بعضی از گناهانی هستند که مستقیم از زبان سر می‌زند و گاهی بر اثر خشم، گمان بد و کمک کردن در کارهای بد به یکدیگر سخنانی به زبان می‌آوریم که خود باعث گناهان دیگر می‌شود.

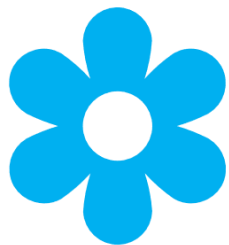
گل‌های قرآنی و احادیث را به خاطر بسپار

خداوند در مورد بعضی از رفتارها به ما تذکر می‌دهد:

« لا يُسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ ... و لا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ »

یکدیگر را مسخره نکنید و القاب زشت روی یکدیگر نگذارید.

سوره‌ی حجرات - آیه‌ی ۱۱

« وَ الْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ »

(نیکوکاران کسانی هستند) که خشم خود را فرو می‌برند و خطاهای دیگران را می‌بخشند.

سوره‌ی آل عمران - آیه‌ی ۱۳۴

« وَ لَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ »

در کارهای بد، به یکدیگر کمک نکنید.

سوره‌ی مائده - آیه ۲

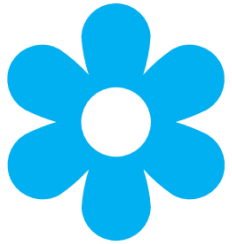

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ »

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از بسیاری از گمان‌ها پرهیزید؛ چرا که بعضی از گمان‌ها گناه است.

سوره‌ی حجرات - آیه‌ی ۱۲

امام صادق (ع): «بدترین مردم نزد خدا کسی است که مردم از شر زبان او
در امان نیستند.»

از این کارها دوری کن تا خدا دوستت داشته باشد.

دو نامه

امین با دقت به حرف‌های آقامعلم گوش می‌داد. فرهاد از انتهای کلاس با خشم به او زل زده بود و زیر لب غرغر می‌کرد:

«حالا دوچرخه‌ی مرا می‌اندازی! حسابت را می‌رسم!»

درس تمام شد. فرهاد برگه‌ای از دفترش کند و روی آن نوشت:

«فکر نمی‌کردم این قدر حسود باشی و چشم دیدن دوچرخه‌ام را نداشته باشی...».

رضا که کنار فرهاد نشسته بود تا چشمش به برگه افتاد با تعجب گفت: «منظورت

چه کسی است؟ همین امین؟!»

فرهاد گفت: «هنوز او را نشناخته‌ای. به قیافه‌اش نگاه نکن، خیلی حسود است.

امروز صبح که می‌خواست دوچرخه‌اش را کنار دیوار بگذارد، دوچرخه‌ی مرا پرت کرد

روی زمین!»

همین که زنگ تفریح را زدند، فرهاد برگه را جلوی امین انداخت و گفت: «حالا خوب است دوچرخه‌ات مال خودت نیست! مال پسر عمویت است. خودش دوچرخه‌ی نو خریده و این را بخشیده به تو!»

فرهاد با اخم به سوی درِ کلاس رفت؛ بعد سرش را برگرداند و گفت: «حالا نوبت دوچرخه‌ات است!»

امین سرش را پایین انداخت و چیزی نگفت. بچه‌ها یکی یکی از کلاس بیرون رفتند. امین تنها و غمگین، برگه را باز کرد و خواند؛ دلش گرفت؛ نزدیک بود گریه‌اش بگیرد؛ کنار پنجره ایستاد؛ چشمش به فرهاد افتاد که با خشم به طرف دوچرخه‌ی او می‌رفت.... سر جایش نشست؛ چند لحظه به فکر فرو رفت؛ برگه‌ای برداشت و چند جمله روی آن نوشت؛ زنگ آخر با لبخند به طرف فرهاد رفت و برگه را به او داد. فرهاد با خشم برگه را مچاله کرد و دور انداخت.

رضا خنده‌اش گرفت و گفت: «ای بابا! اوّل بخوان بعد دور بینداز!»
رضا برگه را در کیف فرهاد گذاشت.

فرهاد لبخند تمسخرآمیزی زد و گفت: «می‌اندازمش دور!»

فرهاد یادش رفت برگه را دور بیندازد. آخر شب، هنگامی که می‌خواست کیفش را آماده کند، برگه را دید؛ با اخم آن را برداشت.

- «حتماً چیزهایی نوشته تا جوابم را بدهد». برگه را با بی‌میلی باز کرد:

«به نام خدا. فرهادجان سلام! خیلی ببخشید دوچرخه‌ات را انداختم. باور کن دست خودم نبود. دیر به مدرسه رسیده بودم و می‌خواستم سریع به کلاس بیایم. پایم به جک دوچرخه‌ات گیر کرد و افتاد.

ای کاش همان لحظه دوچرخه‌ات را درست کرده بودم!

اگر دوچرخه‌ات آسیب دیده خسارتش را می‌دهم. باور کن من، تو را دوست دارم. چند روز پیش دو تا از بچه‌های کلاس می‌خواستند باد دوچرخه‌ات را خالی کنند تا تو را اذیت کنند؛ اما من نگذاشتم.

راستی یادت هست روز اوّل مدرسه، نصف میوه‌ات را به من دادی. پسر، تو خیلی مهربانی!»

فرهاد مات و مبهوت به متن نامه نگاه می‌کرد؛ آهی کشید و به پنجره چشم دوخت.

امین در حیاط قدم می‌زد.
فرهاد با چشم‌هایی سرشار از شرم،
نگاهی به او انداخت؛ نمی‌دانست چه
کار کند؛ به طرف امین برود یا خود را
پنهان کند تا نگاه امین به او نیفتد.
با صدای بلند امین را صدا زد و به
طرف او دوید....

برایم بگو

هریک از این کارها در کدام رفتار شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟

رستا غیبت این را نکرد.

فرهاد به امین همت زد.

غیبت

تهمت

این کارهای زشت، چه نتایجی می‌تواند به دنبال داشته باشد؟

بدرفتاری افراد تأثیر منفی می‌گذارد و باعث لیندگی می‌شود.

آبروی افراد از بین می‌رود و باعث بی‌اعتمادی می‌شود.

مفهوم هر یک از آیات زیر در رفتار کدام یک از شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟
به آن وصل کنید.

هر آیه به چه مفهومی اشاره می‌کند؟ (بسیار مهم)

لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ ... وَ لَا تَخَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ
یکدیگر را مسخره نکنید... و القاب زشت روی یکدیگر
نگذارید.

سوره ی خجرات، آیه ۱۱

فرهاد

وَ الْكَافِرِينَ الْغَيْظَ وَ الْعَاقِبِينَ عَنِ النَّاسِ
(نیکوکاران کسانی هستند) که خشم خود را فرو می‌برند
و خطاهای دیگران را می‌بخشند.

سوره آل عمران، آیه ۱۳۴

امین

وَ لَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ
در کارهای بد، به یکدیگر کمک نکنید.

سوره مائده، آیه ۲

رضا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ
بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

ای کسانی که ایمان آوردید! از بسیاری از گمان‌ها
بپرهیزید؛ چرا که بعضی از گمان‌ها گناه است.

سوره ی خجرات، آیه ۱۲

نیکوکاران چه کسانی هستند؟

گفت و گو کنید

به نظر شما بهترین روش برخورد با کسی که پیش ما از دیگران بدگویی می‌کند، چیست؟

با او به صبر و بردباری رفتار کنیم و به او یادآوری کنیم این رفتار او گناه و استباه است.

ایستگاه فکر

- ❁ اگر کسی لقب زشتی به من نسبت دهد، اول با مهربانی به او یادآوری می‌کنم که رفتارش اشتباه است و سعی می‌کنم بدی او را با خوبی پاسخ دهم و او را ببخشم.
- ❁ اگر عیب یا اشتباهی در رفتار یکی از دوستانم باشد، سعی می‌کنم به صورت حضوری و شخصی به او هشدار دهم تا لیس متوجه نشود و او نیز ناراحت نشود.
- ❁ اگر دوستم برای من لطیفه‌ای از اقوام ایرانی در فضای مجازی ارسال کند، به او با مهربانی و احترام توضیح می‌دهم و رفتارش اشتباه است و سعی انسان‌ها را می‌ریزد و محترم هستند.

به کار بیندیم

دوست دارم زبان من دیگران را اذیت نکند؛

بنابراین ...

اهمیت نفعی زبـم

بدلجویی نیـم

مخـیبت نفعی کتم و دروغ نفعی کولم

دشمنان را مسخره نیـم

کامل کنید

سؤال ❁ چه کارهایی را خدا نمی‌پسندد؟ آنها را رنگ‌آمیزی کنید.

جواب سلام دادن	ناشکر بودن	احترام به دیگران	سخن خوب گفتن	دعوا کردن با دیگران	شکرگزار بودن		تهمت زدن	
	نرم و خوب سخن گفتن				سلام کردن	راست‌گویی		
اُف گفتن به پدر و مادر	پرخاش نکردن به دیگران	دنبال عیب دیگران بودن و عیب‌جویی کردن	با ادب سخن گفتن	طعنه زدن	با ادب بودن	سخن بیهوده گفتن	دعا برای دیگران	بدگویی کردن از دیگران
				دروغ گفتن				
تشویق کردن ظالم		حمایت از مظلوم		عصبانی نشدن			خبرچینی کردن	
خبرچینی نکردن		عیب‌جویی نکردن		القاب زشت به کار بردن	تشکر از دیگران	مسخره کردن		

از نظر امام صادق بدترین مردم چه کسانی هستند؟

❁ کلمه‌ی مشاهده شده را در جای خالی قرار دهید:

امام صادق علیه السلام:

«بدترین مردم نزد خدا کسی است که مردم از شرّ... زبانی
او در امان نیستند.»

ایستگاه خلاقیت

اگر من به جای فرهاد بودم... این پرسش را در جرحه‌ی من را به زمین انداخته است.
اگر من به جای رضا بودم... زمره‌های من خواستم به جای عصبانی شدن علت را از این پرسش و به او تهمت نزنم.

❁ اگر شما به جای یکی از دو شخصیت داستان (فرهاد یا رضا) بودید، چه می‌کردید؟

پاسخ خود را به صورت نمایش خلاق در کلاس اجرا کنید.

پایان